

Womhaj Bóh!

Czisko 40
7. ott.

Lětnik 10.
1900.

Szerbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƙo kóždy ƙobotu w Ssmolerjez knihiczišczerne w Budyšcinje a ƙu tam dostacž sa šcwtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

17. njedzela po ƙwj. Trojizy.

Cf. 4, 3.

„Gladajcže ƙwěru na to, so byšcže jedno-
tu teho ducha šdzerželi pšches swjašk teho měra.“

Zana roškora a swada ƙo Bohu Anješe njeubi:
wonej stej njebóškej a hrěšnej a šadžewatej Božu czešč
na semi. Měr na semi, to bē prěnje jandzelske pšchi-
powjedanje wo žohnowanju ƙšchesczijanške wěry w tej
nozy, jako je Boži Ssynu na semju pšchischoł. A w ƙwojej
pošlednej nozy je wón we wyschšiměšniškej modlitwje
nutrnje prošyl, so bychu wšchitzy jene byli, so by ƙwět
wěrik, so ty mje póšlal ƙy“. (Jan. 17, 21.)

Duž tež ƙwj. Pawoł w dženšniškim ƙwjatym tekšcže
jednotu w duchu nam jako najrješkču czešč sa Boha
teho Anješa pšched woczi staji (pšchir. 3, 21). Ale je
móžno, so ƙu wšchitzy ƙšchesczijenjo we wutrobnej czeščzi
žiwi? Sawěšcže, šedmory swjašk, swity se ƙydom krašnych
nitkow, džerži tule jednotu hromadže. „Jene cželo a
jedyn duch, jako wy tež powołani šcže na jenu nadžiju
wascheho powołanja, jedyn ƙnješ, jena wěra, jena ƙšcže-
niza, jedyn Bóh a Wótcžez wšchitkich, ƙiž je wyschšcže
wšchitkich a pšches wchitkich a we waš wšchitkich.“ Jene
cželo ƙu wšchitzy ƙšchesczijenjo na ƙwjatkownym dnju
šcžinjeni; jich powyšcena hlowa je tón Anješ ƙam; woni
ƙu jeho stawy. Nětk nješmē, ƙaž na našim ƙamšnym
cžele žadyn staw pšchecziwo druhemu byčž; žadyn staw tón
druhi šapřewacž ani ƙo wot njeho dželicž, hewaš cžerpi

zylc cželo. Wšchaš ƙmy my tež wšchitzy ƙ jenemu duchu
napowani (1. Kor. 12, 13). Šcžtož do Šchrystušča wěri,
tón tež Šchrystušoweho Ducha dostanje, ƙiž w ƙlowje a
w ƙwj. šakramentomaj ƙo nam šdželuje. Mamy-li jeho,
dha njemóže žadyn bratr teho drugeho hidžicž ani šapře-
wacž; wšchaš Duch jeho wuczi: pola Boha njeje žane
hladanje na paršchonu; ƙmy wšchitzy hrěšnižy a jedyn
ƙaž druhi wumóženi pšches drohu Ješušowu ƙrej.

Duž mamy tež jenu nadžiju našcheho powoła-
nja, mjenujzy pšches ƙwojeho lubeho šbóžnika wěcznu
šbóžnosčž dostacž. Šdnyž pak dwaj ƙ temu jenajtemu kónzej
džetaj, dha mataj tež jenajki pucž a jenajku myšl. Na
semi wšchaš ƙu Bože džerži jara wšchelate; jene bykli
w hrodže, druge w ƙhěžzy, jedyn ma ƙralestwo herbowacž,
druhi nima ničžo herbowacž. Ale w njebješach je nam
wšchitkim našche herbštwo krašnje pšchihotowane. A to so
wěmy, so dnyrbimy junu wšchitzy w našcheho Wótcža domje
bydlicž, dnyrbi a móže wšchemu rosdželenju a wadženjju
wobaracž. Šaj wšchaš, hdyž ƙo šwadžerjom a hadracžkow
woprašam: ƙaž? a wój čzetaj junu jenu nadžiju herbo-
wacž, wój čzetaj zylc wěcznosčž w njebješach hromadže
žiwaj byčž, a njemóžetaj krotki cžaš na semi měr džeržecž?
ja šebi myšlu, potom dnyrbjałoj wonaj ƙwoje mēcže přecž
cžiznyčž a mēr šcžinicž.

Wšchaš mamy jenož jeneho Anješa, ƙotremuž ƙluž-
my. Jedyn je našch mištr. Ješuš je naš wšchitkich
ƙ temu wukupil, so bychmy w jeho wěcznym ƙralestwoje
jemu jako jeho wotrocžzy a džowki ƙlužili. Njeje wěru,

hdyž dwaj w kamšnym domje wjele lět jenemu knjezej služitaj, to jeju husto hačž k smjerezi swjasa, hdyž staj w kamšnym regimencze kralej jako wojačaj služiloj, to dawa kameradstvo a pscheczelstwo, porujo kotremuž žane druge njeje? A temu kamemu towarštwu a bratrowštwu dyrbymy swjajani bycz, hdyž naschemu njebjeskemu knjezej a kralej služimy a pod nim sa jeho kralestwo wojujemy a na nim džělamy. Do tuteje služby smy wschitzy psches swjatu kschćenizy stupili. Duž smy wschitzy jenajku hnadu dostali a smy wschitzy postajeni k džeczatštwu psches Jesom Khrysta po dobrym spodobanju jeho wole. (Ef. 1, 5.) Sštož pak dyrbi naž pschede wschitkim drugim twjerdže swjasacz a sjednoczicz, a njewidomy swjast gmejnstwa wokolo wschěch kschćenizianow na zylim kwěcze položicz chze a móže, to je jenajka wěra, kotruž mamy. Pschetož džiwije! Kaž rostorhnjena zyrkej Boža na semie je, do wschelakich wjetšich a mjeńšich podzirkwjom, jene japoschtolške wěrywusnacze do Boha Wótza, Syna a swjateho Ducha maja tola wschitzy, kiž hišcže kschćenizije- njo rěčaju. Esu nětk sažo tajzy wustupili a Bohužel bu to polwěryazy wuczerjo naschich mlodnych studentow duchown- stwa byli, kiž chzedža japoschtolške wěrywusnacze i naschich Božich službow wuhnacž. Bóh to njedaj! Wot teho cžaša, hdyž ewangeliska zyrkej to czini, budže pschestacz kschćenizianska bycz a gmejnstwo wěry se wschěmi druhimi kschćenizianskimi zyrkwjemi mēcz. Jenož hdyž wulke wumozerške skutki tuteho wusnacza we wěry wusnawamy, mamy prawo, Boha swojeho Wótza mjenowacz a tak žo jednoty se wschěmi druhimi kschćenizianami wješelicž, kiž khwala: Jedyn Bóh a Wóteczez wschitkich, kiž je wsche wschitkich a pschese wschitkich a we waš wschitkich. — Ach, lubowani pscheczeljo! Je tak wjele njeměra a swady w domach, w zyrkwjach a w swawnym žiwjenju, žo žane napominanje nam nětk wažniške njesda hačž tole: hladaječe swěru na to, žo byšcže jednotu teho ducha sdžerželi psches swjast teho mēra. Daty je nam tajki swjast w šedmorej schuorje. Jeho žydom nitkow chzemy žo twjerdže džeržecz a to žwoje czinicz, po tym žo je Bóh to žwoje czinił, žo by „mēr na semie“ tež skutk a wěrnoscž byl.

Ach žmil žo tež sa tutón cžaš!

Daj sažo twoju hnadu,

Wot njejednoty wumoz naž!

Wot šadla wšmi wschu swadu,

So w jenym duchu služi czi

A khodži w twojej lubosczi,

Kaž twojim to žo služcha!

Samjeń.

Buczowanie po Božim pišmje

abo

tajle myšle nadenžech, Bože žłowo czitajo.

Podawa žwěry czitač „Bomhaj Bóh-a“.

I. Inhi Mošajzowe, 14. staw.

(Potraczowanie.)

Duž wsachu dobywaržy kralojo wschitke kubla w Sodomje a Gomorrje a w druhich městach, a wschitku jich jědž a cžehnichu prjecž.

Woni wsachu tež Vota žobu, Abrahamowego bratroweho žyna, a jeho samoženje, pschetož wón bydleše w Sodomje, a cžehnichu prjecž.

Njemyšł žebi, žo běšche to wójna, žo bychu kraj dobyli; ně, woni cžehnjechu na rubjenje, kaž tež n. psch. Srijekzy w Ishtarfu.

Dobyywarjo chzychu po móžnosczzi wjele drohotnych wěžow, štót a tež ludzi w njepscheczelownym kraju narubicž, a ludzi do njewólni- stwa dowjescz. Tak chzychu žo i džěla wjeczicz, na tym, sštož běšche žo podalo, i džěla chzychu žebi dań swěczič sa pschichodne cžašy.

Tehdom pschińdže jedyn, kotryž běšche czeknył, a powjedži to Abrahamej, Hebrejskemu abo wukrajnemu abo tamostronskemu, kaž běchu jemu tamniški ludžo narjekli, dokelž běšche i tamneje Eufrat- šteje stromy do jich kraja pschicžahnył, kotryž w haju Amorejskeho Mamre bydleše, kotryž běšche, mjenujzy Mamre, Eskolowy a Anerowy bratr. Tuczzi tjo bratsja a wjedniży Amorejskich mējachu i Abrahamom žlub.

So Abrahamej Hebrejski narjeknychu, nježmē nam džiw bycz. W Ishtarfu dojtachu wschitzy rad žwoje mjeno po wukhadže; tak došta žo tež Abrahamej mješ Kananejskimi tute mjeno po jeho wukhadže. Wosdžicho pak žo tute mjeno nimale šhubi psched mjenom „žynojo“ abo „džēczi Israelske“. W starom testamencze nadenžesch tute mjena jenož hišcže w ercže wukrajanow abo w rošrěczowanju i nimi. Wschón israelski lud mējesche žo sa swjaty narod, teho dla mējachu tež mjeno Israel sa swjate, mjeno Hebrejszy pak sa wschědne. Tak běšche tež sa cžaš noweho testa- menta hačž do naschich dnjow: mjeno Israel a Israelitojo je swjate a domjaze mjeno mješ ludom, Hebrejszy abo Židža pak je wschědne a sa zyšch.

Šižo teho dla, žo mējesche Abraham i tamnymi tjomie žlub, mējachu sa to, žo je Abrahamowa pschibluschnoscž, žo na pomoz pschińdže; tola mējachu, žo budže czim swólniwišchi, dokelž běšche bratrowy žyn mješ Isarjaty.

Hdyž pak Abraham žlyšcše, žo bē jeho bratrowy žyn jaty, wobroni wón žwojich wotrocžow, tji šta a wóžwonnacze, w žwojim domje narodženyh. Běchu to tajzy, kotřiž běchu na wobronjenje khmani a kotřiž njeběchu kupjeni, ale wot jeho stareje cželedže na- rodženi. Jeho dla móžesche žo tež škerje na nich spusheczecz; a wón cžerjesche sa njepscheczelemi hačž do Dana.

Dan njeje tu tamne mēsto, kotremuž rěčachu sa prjedawšche cžašy Lais abo Leschem, kotrež je sa cžašy žudnikow splah Dan dobył a kotrež je halke po tutym wótzu žwoje mjeno doštało, ale je to mēsto w polnóžnej Palästine, kotrež žo potom i pschimjenom Saan našpomui.

A rosdželi žo se žwojimi ludžimi a se žwojimi swjastarjami do tjoch cžrjódow a nadpadnychu w nozy njepscheczelow, hdyž ipachu a hdyž njeběchu w žwojej radoščzi ani stražu postajili, se žwojimi wotrocžkami, a sbi jich i khrobłoscžu, na Božu pomoz i doměru jalženej, a honjesche jich hačž do Sobu, kotraž na lēwej žtronje mēšta Damastuša leži.

A wotehna sažo wschitke narubjene kubla a pschimedže tež sažo žwojeho bratra Vota i jeho kublom, tež žony a lud, kotrež běchu njepscheczeljo žobu wšali.

Abraham běšche do cžaša postajeny wobžedžeč tuteho kraja; teho dla je to jeho staroscž, žo by kraj wobarnowal pschede wschej njeprawdu; a staroscž Boha, kotryž je jeho k temu powołał, je, žo by jemu dopomhal k dobyczu. Dobyče, kotrež běšche žo jemu spozčilo, wusnamjenjesche jeho psched wschěmi jako teho, kotryž swjedže krajež žohnowanje a schlit; jemu pak běšche dobyče Isaruko- wane sa to, žo běšche jemu žlubjenny kraj runje tak wēšte, jako wopravne pschichodne wobžedženštw, žo je po powoľanje a po prawdže wobžedžeč a schlitowal teho kraja.

Podawł je profetiške pschedšnjamjo sa to, žo Abrahamowe žymjo wojujo i astatiskej žwětnej mozu (pschedštajenej psches 4 kralow) ani njepodlež, ale žo žamóže wschěch wumoz, kotřiž k njemu pschińdu wo pomoz pntajzy.

II. Shtucžka 17—24. Abraham běšche psches tele dobyče wjele dobył na nahladnoščzi. Kral Salemski, Melchi-Sedel, kotryž njebē žobu na wójnu cžahnył, pschińdže jemu napšchecziwo i khlēbom a winom, žo by wofschewil jeho a wschěch, kiž běchu i nim, a jako mēšnik wěrneho Boha požohnuje jeho. Tak požwjeczi jeho dobyče a tež jeho žameho Bohu. Je to špodžiwny podawł, žo tu wótz wschěch wěryazyh, tón, i kotrymž je Bože kralestwo w sčażenym cžlowještwe psches žlub hnady žo sapočalo, drugeho sa žwojeho mēšnika spóšnawa, kotryž jeho požohnuje w mjenje Božim, a kotremuž wón požwjeczi džeczatk wscheho rubještwa. Bóh šjewi tak žwoju žwobodnu hnadu a žwoje skutkowanje, žo da wustupicz i pohanskeho luda mēšnika, kotryž ma bycz i jednarjom

mjes wótzom Abrahamom a Bohom: tak je wón snamjo wěczneho kralowskeho měchništwa hyna Běžeho.

Hdyž wón sažo s bitwy pschińdže s Kedor Laomerom a kralojo s nim, wuńdže jemu napschecziwo Sodomski kral na polo, kotrež bo mjenuje kralowski dol, so by jemu dobjećza dla sbožo pschał a rubjeńštwa dla s nim sjeđnal. Dla sjeđda Sodomsteho a Salemskeho krala s Abrahamom dosta dol swoje mjeno, posdžišcho narjeknychu jemu dol Sosafat.

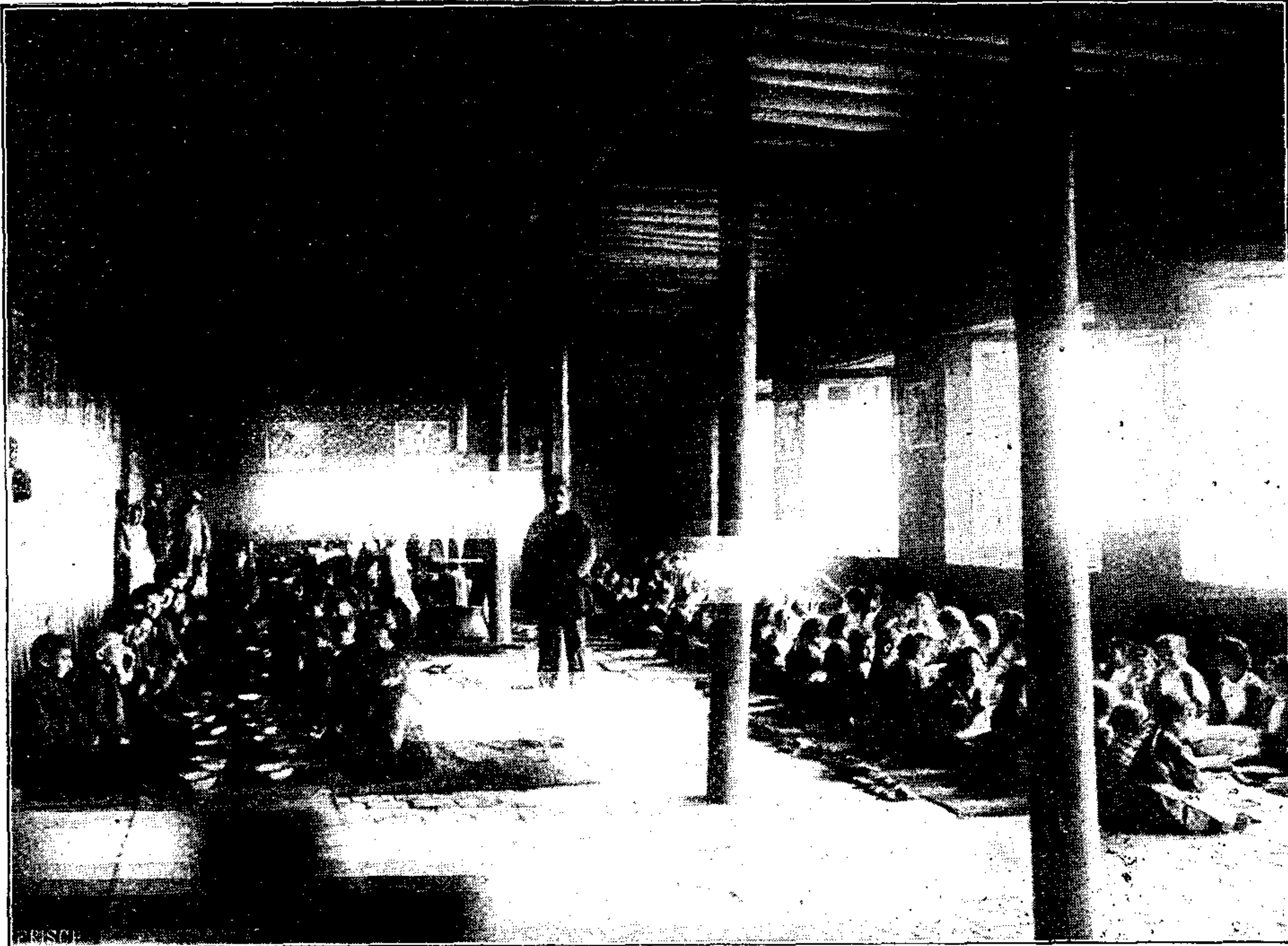
Alle tež drubi kral tamneje strony pschińdže jemu napschecziwo Melchisedek, po prawym: „Malki-Zedek“, to je kral prawdošće. To běšche bjes dwěla stajny titul, kaž n. psch. Abimelech, Adoni-Zedek atd. Melchisedek, kral Salemski (t. j. mēr), pschinješe chlěb a wino, niz jenož, so by jeho čželnje woschewik, ale wošebje teho dla, so by se snamjenjom pokasał, so je s nim jeneje wěry, a so by požohnowanje pschihotował. A wón, tutón posledni s přenjeho wobydleńštwu, kotrež běšche wschudžom psches Kananejskich wutłóčzene, běšche měšchnik Boha najwyschšeho, sakhowawšchi wošrjedž pohanšeho kraja pójnacze jenicžkeho wěrneho Boha, sjeđnocza wónu w swojej wošobje měšchništwa a kralowsku dostojnosć.

Salem rělasche ja přenje čžaby Jerusalem. Posdžišcho pak, najskerje psches Davita, kotryž je w duchu wažnošć města spójnal, bo mjenu płowo jeru = satoženje pschistaji, tak rěta potne mjeno „satoženje mēra“ abo „mēsta mēra“.

Luther piša wo Melchisedeku: Wón njehasche woprowacž, ale wón chzyšche swojich hoščow woschewicž a pocžesčicž: tak je so Khrystus wosnamjenik, kotryž je swět našncžik s ewangelijom.

Přeni wobydlerjo Kananejskeho kraja po rospřoschenju su bješe wscheho dwěla Semitomje, najskerje se semitomšeho splaha lud. Mjes nimi abo pódla nich sakhodlichu bo bórny s ranja pschicžahny vschi Kananejszy, mózny splah s Hamoweje sčlachty, kotryž semitiku rěč pschijawšchi drje so složi po přenšchich wobydlerjach; tola s pschikhadom uownych stawow s uaranšchich krajow dostachu skóncžnje pschemóž.

(Potracžowanje.)

Jedzna sala w armeniskej křotowni w Choi.

Wšhelake s bliska a s daloka.

S Hucžiny. Budyške Gustav Abdolfske towaštwu swjecžesche sańdzenu njeđzela swój lētuschi swjedžen w Božim domje w Hucžinyje. Běšche to přeni Gustav-Abdolfski swjedžen w tamniškej zyrkwi a Hucžinjanška wošada běšche teho dla tež wschitko hacž najrjenšcho pschihotowala. Popođnju w 2 hodž. čžehnješche pschiny swjedženški čžah — kotremuž bo w sariskim dworje direktoraj towaštwa, knjesaj swjedženškaj předarjei a pschitomni k. duchowni pschisamknychu — psches rjane čžekne wrota do lubošnje wupscheneje zyrkwe, kotrejež najpřenšcha pycha běšche wulka swjedženška wošada, kotraž běšche bo s daloka a s bliska sešchła. Na šerbiskim kemschenju sijn něhduscheho Hucžinjanškeho fararja Rādy, k. farar Rāda s Budyščina, předowasche. Na satožku Gal. 6, 9. 10 wón swjedženškej wošadže pschwoła: Ewangelšny kchescžijenjo, podpjerajmy skutk Gustav-Abdolfskeho towaštwa! 1. w lubošći k tym, kiž su nascheje wěry, 2. w nadžiji na teho, do kotrehož wěrimy. S lubošnymi słowami wón niz jenož wo nusy naschich wěrybratrow w rospřoschenju a wo požohnowanym skutkowanju Gustav-Abdolfskeho wustawa powjedasche, ale wón tež pošlucharjam k wutrobje wjedžesche, so mamy my, kiž w domišnje ja bohacze křytym blidom šedžimy, pschisłuschnošć, naschim bratram w rospřoschenju pomhacž, runje kaž macž, hdyž jeje džeczo w zusbje kthore leži, jeho wotgladanje druhim ludžom njepschewostaji, ale je-li móžno, šama

k njemu khwata. — Sa němšku Božu službu, kotraž so 1/4 hodž. šapocza, běšche bo zyrkwinskemu přjódkstejerštwu poradžilo, k. tajneho zyrkwinskeho radžicžela Kellera ja swjedženškeho předarja dobjeć, kotryž swoje předowanje na siew. Jan. 3, 7—11 složuju wošadže wutładowasche: Napominanje Gustav-Abdolfskeho wustawa na ewangelški lud: „Džerž sčtož mašch, so by čži nicthó twoju křonu njewšal.“ Wone naš dopomnja 1. na drohi sčaz (kublo), kotryž je naschej zyrkwi porucženy, so bychmy jón swěru wobarnowali; wone da nam spominacž 2. na křlšow polnu historiu nascheje zyrkwe a naschich wěrybratrow w rospřoschenju, so bychmy bo nad nimi šmilili. Šsłšchachmy předarja, kotryž s polneho čžerpa, s hlubokosčže swjateho pišma a s bohateho šhonjenja, nam najpřjódzny roskladujo, sčto my na naschej ewangeliskej zyrkwi mamy, potom pak ež naš napominajo, so bychmy jako šobudželacžerjo do požohnowaneho džela Gustav-Abdolfskeho towaštwa sastupili. Do předowanja ipšew měšchaneho kthora, podpjeraneho wot knjesow wučerjow s wofolnosčže, a po předowanju ipšew mužiskeho kthora, pod wodženjom knjesa kantora Šajnika pošticženeho, Božej službe porjenšesčtaj. Přenju woltařnu Božu službu wobštara na wobemaj kemschenjomaj knjes wošadžiny duchowny, mjes tym so požohnowanje na šerbiskim kemschenju k. farar Matel s Barta, na němškim knjes farar Šandrik s Maleschž wudželšesčtaj. Wunošch kolekty běšche po šerbiskej Božej službe 65 hr. 75 np., po němškej 66 hr. 52 np.

Zykej Hucžinjanškej wošadže, jeje mlodžinyje, kotraž běšche k swjedžennej nowaj swěcžnikaj na waktor darita, kaž tež wošebje tamnišchemu zyrkwinskemu přjódkstejerštwu a jeho knjesej pschedžy dže šluscha ja poradženy swjedžen derje šasluženy džak. Tón knjes pak spozčž swojej zyrkwi, so by wona swój nadawk nad nusčžerpjazyymi ewangelškimi w rospřoschenju dopjelnila, to sčtož knjes tajny radžicžel Keller na kónzu swojeho předowanja jako žadanje wupraji: jasne wóčžo a čžoplu wutrobu, wjazy wutrobneho šobusacžuwanja a wjazy horjazeho šurowjenja ja Bože kraleštwu, wjazy modlitwy a wjazy wješkolosčže, wopory džaka pschinjicž.

— Dotalny farar we Wóšborku knjes Marcžka je sańdzenu njeđzela swoje rospřoschowaze předowanje džeržal. Wšecžor wuhotowa jemu jeho dotalna wošada wošebitu šwjatocžnosčž. S mnohich rěčow bē šlyšecž, so Wóšborška wošada swojemu dotalnemu duchownemu njerad přjecž čžahnyčž da. Knjes farar Marcžka bo s hnutymi słowami ja jemu wopofasau čžesčž a luboščž podžatowa. Wón w bližichich dnjach Wóšboršk wopušcžži, so by do swojeje noweje wošady čžahnyčž. Wóšborške sariske město hiščeje s nowa wošadžene njeje, ale smēja so hakle pruhu předowanja, po tym so su tjo wot kollaturštwu zyrkwinskemu přjódkstejerštwu porucžili. Bohu žel mjes tymi tšjomi žadny Šerb njeje, hacž runjež su bo Šerbja do Wóšborka samolwili. Našcha zyrkwinska wšchnošć je postajila, so ma bo ja tych Šerbow, kotřž su hiščeje we Wóšborškej wošadže, s čžahami šerbška spowjedž džeržecž. A temu dyrbi nětko kóždy křóčž duchowny s zuseje wošady pschicž. Njeby to šdobne bylo, so by Wóšborška měšchžanška rada jako kollaturštwu na tule potřebnosčž džiwała a hdyž su bo tam Šerbja samolwili, tež Šerba k wšwolenju porucžila, so by bo duchowny we Wóšborku ja wschitke duchowne potřebnosčče swojich šerbškich wošadnych štaracž. To je wěščeje wobžarowacž. Šacž do nowowobžadženja sariskeho města ma knjes farar Garbaš-Rotecžanski Wóšboršku wošadu šobu wobštarcž.

